

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Власенко М.Л., гр. Ф-23

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. **Шудрик І.О.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Основною рисою світогляду Т. Шевченка є його антропоцентризм, тобто бачення людини в центрі всього буття, цілого світу. Як в поетичних, так і в живописних творах Шевченка центральною фігурою є людина з її проблемами. Людина з точки зору Шевченка є невід'ємною частиною природи, дивним результатом її розвитку.

Шевченко в своїх творах (особливо в поемах «Сон», «Кавказ») рішуче критикує царизм і кріпосне право, закликаючи народ до революційної боротьби, закликав до боротьби за волю.

У 1845 р. Тарас створив високохудожню антиімперіалістичну поему «Кавказ», присвячену своєму другу й земляку, художнику й письменнику Якову де Бальмену, який загинув на Кавказі «не за Україну, а за її кат». Він засуджує загарбницьку війну царської Росії проти народу Кавказу, де «лягло костями муштрованих чимало», де гори «засіяні горем, кровію політі».

Власне філософська проблематика утворюється передусім системою таких моральних категорій, як життя та смерть, віра, надія, любов, сумління тощо. Філософське світосприйняття Т. Шевченка належить до того ряду, що в українській духовній традиції можна охарактеризувати як «філософію трагедії». Тут мовиться про філософію як вираз душі страждальця, вираз усвідомлення ним трагедії як власної долі.

Шевченка цікавить релігійна проблематика. Він перечитує Біблію, часто цитує її, бере з неї епіграфи, називає її «единою мою відродою». У Шевченка антропологізується, тобто наближається до людини образ Ісуса Христа. Для нього Ісус Христос був ідеалом зразкового типу людини, а Богоматір – ідеальним типом матері (поема «Марія», 1859).

Він багато думав про минуле, сучасне й майбутнє України, про долю її народу, про боротьбу проти соціального й національного поневолення. З синівською любов'ю він пише про Матір-Україну. Його турбує доля земляків. Поет присвятив їм свій перший заповіт – поему «І мертвим, і живим...», який варто уважно прочитати кожному українцеві й глибоко замислитися над прочитаним.